

29.3.2023

Balkongräcken av glas – Miljöministeriet och Finlands Kommunförbund skickade brev till kommunernas byggnadstillsynsmyndigheter

Polisen och Säkerhets- och kemikalieverket Tukes informerade 28.3.2023 om en dödsolycka i Vanda där en person fallit från en balkong efter att glaset i balkongräcket hade gått sönder. En utredning om huruvida balkongräcket har uppfyllt kraven pågår. Tukes har låtit göra jämförande beräkningar av konstruktionsplanerna för balkongräcket. I den kalkylbaserade utredningen har det preliminärt konstaterats att räckkonstruktionen inte uppfyller kravet på punktbelastning. Till övriga delar är utredningen ännu inte klar. Närmast kommer Tukes att låta utföra ett slagfasthetstest för konstruktionen på räcket.

Läs mer i polisens och Tukes meddelande 28.3.2023: [länk](#)

Krav som gäller räckkonstruktioner

Enligt 117 d § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ska den som påbörjar ett byggprojekt se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att det är tryggt att använda och underhålla den. Byggnaden samt dess utomhusmiljö och förbindelsegångar får inte vara förknippade med oacceptabel risk för olycka eller skada. I Miljöministeriets förordning om säkerhet vid användning av byggnader (1007/2017) som utfärdats med stöd av 117 d § i markanvändnings- och bygglagen, föreskrivs om allmänna krav på räck, räckets höjd och räckets skyddande del. Ett räck ska vara säkert och bära de laster som riktas mot det.

I enlighet med 117 a § i markanvändnings- och bygglagen ska den som påbörjar ett byggprojekt se till att byggnaden planeras och byggs så att dess konstruktioner är fasta och stabila, lämpar sig för förhållandena på byggplatsen och tål byggnadens planerade livslängd. Projekteringen och dimensioneringen av de bärande konstruktionerna ska bygga på reglerna för konstruktionernas mekanik och allmänt godtagna projekteringsgrunder eller på tillförlitliga provresultat eller andra tillgängliga uppgifter. Byggnader ska uppföras med lämpliga byggprodukter med avseende på konstruktionernas hållfasthet och stabilitet.

Miljöministeriets förordning om bärande konstruktioner (477/2014) har utfärdats med stöd av 117 a §. Förordningen tillämpas också på projektering och utförande av konstruktioner som är viktiga med tanke på användningssäkerheten, om en eventuell skada i dem kan orsaka fara för personsäkerheten. Sådana konstruktioner kan vara till exempel räck. I enlighet med förordningen uppfylls de väsentliga tekniska kraven för en byggnad då de bärande och avstyvande konstruktionerna projekteras och utförs i enlighet med eurokoderna samt tillhörande nationella val som utfärdats i form av miljöministeriets förordningar. Projekteraren ska dessutom beakta de förhållanden som beror på byggplatsen.

Om något annat planerings- och genomförandesystem tillämpas, ska den som påbörjar ett byggprojekt visa byggnadstillsynsmyndigheten, om denna förutsätter det, att planeringen och

genomförandet av projektet uppfyller de väsentliga tekniska kraven på konstruktionernas hållfasthet och stabilitet, användbarhet och livslängd.

I förordningen om bärande konstruktioner föreskrivs också om krav på projektering, planering och kontroll av konstruktioner samt om byggprodukter. I förordningarna om nationella val i anslutning till eurokoderna föreskrivs om belastningar på konstruktioner som tillämpas vid planeringen av bärande konstruktioner (Miljöministeriets förordning om nationella val beträffande volymvikter, egenvikt och nyttolaster för byggnader vid tillämpning av standarden SFS-EN 1991-1-1 och nationella val beträffande vindlaster vid tillämpning av standarden SFS-EN 1991-1-4).

Den som påbörjar ett byggprojekt, projekterare och arbetsledare svarar för att de krav som ställs på byggande uppfylls på det sätt som föreskrivs i markanvändnings- och bygglagen och i författningar som utfärdats med stöd av den.

Myndighetstillsyn inom byggande

Enligt 124 § i MBL ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet övervaka byggandet med tanke på det allmänna intresset samt för sin del se till att det som bestäms i denna lag och med stöd av den iakttas i samband med byggandet. När man bedömer tillsynsuppgiftens omfattning och art beaktas byggprojektets svårighetsgrad, sakkunskapen och yrkesskickligheten hos tillståndssökanden och dem som ansvarar för planeringen och genomförandet av projektet samt övriga omständigheter som inverkar på behovet av tillsyn. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska också sköta den allmänna styrning och rådgivning i fråga om byggandet som behövs i kommunen.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan bestämma att det utöver syn även ska förrättas andra inspektioner, om detta behövs för att övervaka att tillståndsbestämmelserna, beskrivningarna eller de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande iakttas. Byggnadstillsynsmyndigheten bestämmer om inspektionerna i tillståndet för byggandet, vid det inledande mötet eller av särskilda skäl under byggnadsarbetet. När tillståndsansökan behandlas eller under byggnadsarbetet kan byggnadstillsynsmyndigheten kräva att den som påbörjar ett byggprojekt lägger fram en oberoende och kvalificerad sakkunnigs utlåtande om huruvida den planerade lösningen eller byggandet uppfyller föreskrivna krav.

Rekommendation för kommunens byggnadstillsynsmyndighet

Miljöministeriet rekommenderar att kommunens byggnadstillsynsmyndighet anvisar dem som påbörjar byggprojekt att se till att kraven på räcken konstruktioner uppfylls vid pågående tillståndspliktiga byggprojekt. Den som påbörjar ett byggprojekt har skäl att försäkra sig om att räcken i glaskonstruktioner överensstämmer med kraven. Vid behov kan byggnadstillsynsmyndigheten kräva en extern granskning i enlighet med 150 c § i markanvändnings- och bygglagen. Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgift är att se till att kommunerna i regionerna informeras.

Befintliga byggnader

Enligt 166 § i markanvändnings och bygglagen ska en byggnad och dess omgivning hållas i sådant skick att den hela tiden uppfyller de sanitära kraven, kraven på säkerhet och användbarhet. Byggnadens ägare ansvarar för underhållet av byggnaden.

I fråga om befintliga byggnader ska myndigheterna separat informera om eventuella åtgärder och rekommendationer. Enligt polisens och Tukes meddelande kommer Tukes att inleda ett projekt som syftar till att kartlägga hur vanligt det är med liknande konstruktioner. Då utredningar ännu pågår, är det förståeligt om människor är oroliga och har frågor om säkerheten vid användningen av balkonger. Byggnaders ägare, t.ex. husbolag, kan vid behov anlita en sakkunnig för att utreda saken. Det kan också komma in frågor till kommunernas byggnadstillsyn, och myndigheten kan då ge allmänna råd i frågan.

Kirsi Martinkauppi
Chef för enheten Byggnader och byggande
Miljöministeriet

Paula Mäenpää
Specialsakkunnig
Kommunförbundet